

23 Δεκεμβρίου 1980, ώρα 00:33'

Το Airbus που εκτελούσε την πτήση 5403 Ισταμπούλ-Παρίσι έχασε ξαφνικά ύψος. Έκανε μια βουτιά περίπου χιλίων μέτρων σε λιγότερο από δέκα δευτερόλεπτα, σχεδόν κάθετα, προτού σταθεροποιηθεί ξανά. Οι περισσότεροι επιβάτες κοιμούνταν. Ξύπνησαν αιφνίδια, με την τρομακτική εντύπωση πως τους είχε πάρει ο ύπνος στο κάθισμά τους στο τρενάκι του λουναπάρκ.

Τα ουρλιαχτά, και όχι το τράνταγμα του αεροπλάνου, διέκοψαν τον ελαφρύ ύπνο της Ιζέλ. Τις θύελλες και τα κενά αέρος τα είχε συνηθίσει στα τρία σχεδόν χρόνια που έκανε και ξανάκανε το γύρο του κόσμου για λογαριασμό της Turkish Airlines. Ήταν η ώρα του διαλείμματός της. Είχε προλάβει να κοιμηθεί το πολύ κανένα εικοσάλεπτο. Δεν είχε προλάβει να ανοίξει τα μάτια της, και η συνάδελφός της που είχε βάρδια, η Μελίχα, μια παλιότερη αεροσυνοδός, έσκυβε ήδη πάνω της το ζαρωμένο ντεκολτέ της.

– Ιζέλ, Ιζέλ, τρέχα! Έχουμε θέμα. Απ' ό,τι φαίνεται, έξω έχει θύελλα. Ορατότητα μηδέν, λέει ο κυβερνήτης. Θα αναλάβεις την πτέρυγά σου;

Η Ιζέλ πήρε το βαριεστημένο ύφος της έμπειρης αεροσυνοδού, που δεν πανικοβάλλεται για κάτι τόσο ασήμαντο. Σηκώθηκε από το κάθισμά της, ίσιωσε το ταγιέρ της, τράβηξε λίγο τη φούστα της, θαύμασε για μια στιγμή την αντανάκλαση του καλοφτιαγμένου κορμιού της με την τυπική τουρκική ομορφιά στη σβηστή

οθόνη που βρισκόταν μπροστά της και προχώρησε προς τον δεξιό διάδρομο.

Οι επιβάτες, που είχαν ξυπνήσει, δεν ούρλιαζαν πια, αλλά άνοιγαν διάπλατα τα μάτια από έκπληξη μάλλον παρά από ανησυχία. Το αεροπλάνο εξακολουθούσε να κλυδωνίζεται. Η Ιζέλ άρχισε να σκύβει ήρεμα και γλυκά πάνω από κάθε επιβάτη:

– Είναι όλα εντάξει. Μην ανησυχείτε καθόλου. Περνάμε απλώς μέσα από χιονοθύελλα πάνω από τον Ιούρα. Θα φτάσουμε στο Παρίσι σε λιγότερο από μια ώρα.

Το χαμόγελο της Ιζέλ δεν ήταν βεβιασμένο. Το μυαλό της ήταν ήδη στο Παρίσι. Θα έμενε εκεί τρεις μέρες, μέχρι τα Χριστούγεννα. Ήταν ενθουσιασμένη στην ιδέα πως θα τριγυρούσε σαν χειραφετημένη γυναίκα στη γαλλική πρωτεύουσα.

Μίλησε καθησυχαστικά σε ένα δεκάχρονο αγόρι που κρατούσε γερά το χέρι της γιαγιάς του, σε ένα νεαρό στέλεχος επιχειρήσης με τσαλακωμένο πουκάμισο, που ευχαρίστως θα το ξανασυναντούσε την επομένη στο Σανζ-Ελιζέ, σε μια Τουρκάλα που η καλύπτρα της, έχοντας στραβώσει προφανώς από το απότομο ξύπνημα, της κάλυπτε τα μισά μάτια, σε έναν ηλικιωμένο που είχε κουλουριαστεί στο κάθισμά του με τα χέρια χωμένα ανάμεσα στα γόνατά του και την κοιτούσε με ύφος ικετευτικό...

– Είναι όλα εντάξει. Σας διαβεβαιώνω.

Η Ιζέλ προχωρούσε ήρεμα στο διάδρομο, όταν το Airbus έγειρε ξανά στο πλάι. Ακούστηκαν μερικές φωνές. Ένας νεαρός, που καθόταν στα δεξιά της Ιζέλ και κρατούσε και με τα δυο του χέρια ένα γουόκμαν, είπε με ύφος δήθεν χαρωπό:

– Πότε θα αρχίσουμε τις γυροβολίες;

Του απάντησαν μερικά συγκρατημένα γέλια, που αμέσως τα κάλυψε το κλάμα ενός βρέφους. Το μωρό ήταν ξαπλωμένο σε ένα ριλάξ ακριβώς μπροστά από την Ιζέλ. Μερικά μέτρα μακριά της. Το βλέμμα της αεροσυνοδού έπεσε πάνω στο κοριτσάκι, που ήταν

μόλις μερικών μηνών. Φορούσε ένα λευκό φορεματάκι με πορτοκαλιά λουλούδια και από πάνω ένα ζακάρ πουλόβερ από εκρού μαλλί.

– Όχι, κυρία, όχι! επενέβη η Ιζέλ. Πρέπει να μείνετε δεμένη. Αυτός είναι ο κανονισμός. Έτσι...

Η μητέρα δεν μπήκε στον κόπο να στραφεί προς το μέρος της, πόσο μάλλον να απαντήσει στην αεροσυνοδό. Τα μακριά, ξέπλεκα μαλλιά της κρέμονταν μέχρι το ριλάξ. Το μωρό έκλαψε ακόμη πιο δυνατά.

Η Ιζέλ δεν ήταν σίγουρη τι στάση να κρατήσει και πήγε πιο κοντά.

Το αεροπλάνο έκανε ξανά βουτιά. Τρία δευτερόλεπτα, άλλα χίλια μέτρα ίσως.

Ακούστηκαν κάποιες κραυγές, αλλά οι περισσότεροι επιβάτες παρέμειναν σιωπηλοί. Βουβοί. Έχοντας συνειδητοποιήσει ότι εκείνες τις αναταράξεις δεν τις προκαλούσε απλώς μια χειμωνιάτικη κακοκαιρία. Από το τράνταγμα η Ιζέλ έπεσε στο πλάι. Με τον αγκώνα της πίεσε το γουόκμαν στο στήθος του ιδιοκτήτη του στα δεξιά της, κόβοντάς του την ανάσα. Δεν έχασε χρόνο απολογούμενη, φρόντισε να ξανασηκωθεί γρήγορα. Ακριβώς μπροστά της το τριών μηνών κοριτσάκι εξακολουθούσε να κλαίει. Η μητέρα του είχε σκύψει ξανά προς το μέρος του και προσπαθούσε να λύσει τη ζώνη ασφαλείας του...

– Όχι, κυρία! Όχι...

Η Ιζέλ βλαστήμησε. Τράβηξε μηχανικά τη φούστα της, που είχε σηκωθεί, για να καλύψει έναν πόντο στο καλσόν της. Τι μπελάς κι αυτός! Τις άξιζε με το παραπάνω τις τρεις μέρες και δύο νύχτες διασκέδασης στο Παρίσι!

Και τότε τα πράγματα εκτυλίχθηκαν πολύ γρήγορα.

Για μια στιγμή η Ιζέλ νόμισε πως άκουσε, σαν ηχώ, άλλο ένα κλάμα μωρού, σε κάποιο άλλο σημείο του αεροπλάνου, λίγο μα-

κρύτερα, στα αριστερά της. Το χέρι του τύπου με το γουόκμαν χάιδεψε το γκριζό νάιλον καλσόν στο ύψος των μηρών της. Ο ηλικιωμένος Τούρκος είχε περάσει το χέρι του γύρω από τους ώμους της γυναίκας με την καλύπτρα και σήκωνε το άλλο προς την Ιζέλ ικετευτικά. Η μητέρα, ακριβώς μπροστά της, όρθια, είχε απλώσει τα χέρια για να σφίξει στην αγκαλιά της το κοριτσάκι, που το είχε ελευθερώσει στο μεταξύ από τα δεσμά του ριλάξ.

Αυτές ήταν οι τελευταίες εικόνες πριν από την πτώση, προτού το Airbus συγκρουστεί με το βουνό.

Η σύγκρουση πέταξε την Ιζέλ δέκα μέτρα πιο πέρα, πάνω στην έξοδο κινδύνου. Τα πανέμορφα πόδια της με τις μαύρες γόβες στράβωσαν και διπλώθηκαν σαν μέλη πλαστικής κούκλας στα χέρια παιδιού με σαδιστικά ένστικτα. Το λεπτοκαμωμένο στήθος της συγκρούστηκε βίαια με το μέταλλο. Ο αριστερός της κρόταφος έσπασε χτυπώντας πάνω στην κόχη της πόρτας.

Η Ιζέλ σκοτώθηκε ακαριαία. Σ' αυτό στάθηκε τυχερή.

Δεν είδε τα φώτα να σβήνουν. Δεν είδε το αεροπλάνο να στραπατοσάρεται σαν κουτάκι αναψυκτικού καθώς ερχόταν σε επαφή με τα δέντρα ενός δάσους που έμοιαζε να θυσιάζονται ένα προς ένα για να επιβραδύνουν την τρελή πορεία του Airbus.

Όταν σταμάτησαν τελικά, δεν οσμίστηκε τη μυρωδιά της κηροζίνης που απλωνόταν. Δεν ένιωσε πόνο όταν η έκρηξη διαμέλισε το σώμα της, όπως και των είκοσι τριών πλησιέστερων επιβατών.

Δεν ούρλιαξε όταν οι φλόγες κατέκλυσαν την καμπίνα παγιδεύοντας τους εκατόν σαράντα πέντε επιζώντες.

Δεκαοχτώ χρόνια αργότερα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

29 Σεπτεμβρίου 1998, ώρα 23:40'

Τώρα πια γνωρίζετε τα πάντα.

Ο Κρεντίλ Γκραν-Ντικ σήκωσε το στίλο του και το βλέμμα του χάθηκε απέναντι, στο καθαρό νερό του τεράστιου τεράριουμ. Τα μάτια του ακολούθησαν για λίγο την απεγνωσμένη πτήση της λιβελούλας-αρλεκίνου που είχε αγοράσει προς δύομισι χιλιάδες φράγκα περίπου τρεις βδομάδες νωρίτερα. Ένα σπάνιο είδος, ένα από τα μεγαλύτερα σε μέγεθος στον κόσμο, ακριβές αντίγραφο του προϊστορικού της προγόνου. Η μεγαλόσωμη λιβελούλα πήγαινε από το ένα τζάμι στο άλλο ακολουθώντας τη φρενίτιδα του σμήνους που αποτελούσαν αρκετές δεκάδες λιβελούλες άλλων ειδών. Φυλακισμένες. Παγιδευμένες.

Όλες ένιωθαν πως έφτανε η ώρα του θανάτου τους.

Το στίλο ακούμπησε ξανά πάνω στο χαρτί. Το χέρι του Κρεντίλ Γκραν-Ντικ κινήθηκε νευρικό.

Έχω συγκεντρώσει σε αυτό το τετράδιο όλες τις ενδείξεις, όλα τα μονοπάτια της έρευνας, όλα τα υποθετικά σενάρια. Δεκαοκτώ χρόνια ερευνών. Όλα έχουν καταγραφεί σε αυτές τις εκατό σελίδες. Αν τις έχετε διαβάσει προσεκτικά, γνωρίζετε πλέον όσα και εγώ. Ίσως να αποδειχθείτε πιο οξυδερκείς. Ίσως να ακολουθήσετε κάποια κατεύθυνση την οποία εγώ αγνόησα. Ίσως να βρείτε το κλειδί, αν υπάρχει. Ίσως...

Γιατί όχι;

Για μένα έχει τελειώσει.

Το στίλο σηκώθηκε, στάθηκε τρέμοντας μερικά χιλιοστά πάνω

από το χαρτί. Το γαλάζιο βλέμμα του Κρεντίλ Γκραν-Ντικ χάθηκε για μια ακόμη φορά στο λείο τζάμι του τεράριουμ και μετά στράφηκε προς το τζάκι, όπου ψηλές φλόγες κατασπάραζαν ένα συνονθύλευμα από εφημερίδες, χαρτιά και χαρτονένιες θήκες αρχειοθέτησης, προτού καρφωθεί για τελευταία φορά στο τετράδιο. Το στιλό γλίστρησε.

Θα ήταν υπερβολή να πω πως δεν έχω ούτε τύψεις, ούτε μεταμέλεια. Όμως έκανα ό,τι καλύτερο μπορούσα.

Ο Κρεντίλ Γκραν-Ντικ κάρφωσε το βλέμμα του για αρκετή ώρα σε αυτή την τελευταία αράδα και μετά έκλεισε αργά το ανοιχτοπράσινο τετράδιο.

Έκανα ό,τι καλύτερο μπορούσα, επανέλαβε, ικανοποιημένος επιτέλους από το συμπέρασμά του.

Ωρα 23:43'

Τακτοποίησε το στιλό σε μια μολυβοθήκη μπροστά του, άρπαξε από το δεξιό μέρος του γραφείου του ένα κίτρινο Post-it και το κόλλησε πάνω στο εξώφυλλο του τετραδίου. Το χέρι του κατευθύνθηκε ξανά προς τη μολυβοθήκη. Τα δάχτυλά του έπιασαν ένα μαρκαδόρο και έγραψε βιαστικά πάνω στο χαρτάκι: *για τη Λιλί*. Έσπρωξε το τετράδιο στην άκρη του γραφείου και σηκώθηκε.

Το βλέμμα του στάθηκε για λίγο πάνω στο γραφείο, όπου γυάλιζε μια μπρούντζινη πλακέτα. Ο Γκραν-Ντικ διάβασε ειρωνικά: *Κρεντίλ Γκραν-Ντικ, ιδιωτικός ερευνητής*. Ένα χαμόγελο απογοήτευσης χαραχτηκε στα χείλη του. Πήγαινε καιρός που όλοι τον αποκαλούσαν Γκραν-Ντικ. Κανείς δεν χρησιμοποιούσε πια το γελοίο μικρό του όνομα.* Κανείς, εκτός από την Εμιλί και τον Μαρκ

* *Crédule*: εύπιστος. (Σ.τ.Μ.)

Βιτράλ. Ακόμη κι αυτό όμως συνέβαινε παλιά, όταν ήταν μικροί. Είχε περάσει μια αιωνιότητα από τότε.

Ο Γκραν-Ντικ κατευθύνθηκε προς την κουζίνα. Έβριξε μια τελευταία ματιά στον ανοξείδωτο νεροχύτη, στα οκτάγωνα λευκά πλακάκια, στα ντουλάπια από ανοιχτόχρωμο ξύλο, που ήταν κλειστά. Όλα ήταν σε απόλυτη τάξη, πεντακάθαρα, τακτοποιημένα. Κάθε σημάδι προηγούμενης ζωής είχε σβηστεί επιμελώς, όπως συμβαίνει σε ένα νοικιασμένο σπίτι που πρέπει να επιστραφεί στον ιδιοκτήτη του. Ο Γκραν-Ντικ ήταν σχολαστικός ως το τέλος, ως την τελευταία του πνοή. Το ήξερε. Και αυτό εξηγούσε αρκετά πράγματα. Τα πάντα, στην ουσία.

Στράφηκε και προχώρησε προς το τζάκι ώσπου να νιώσει την κάψα στα χέρια του. Έσκυψε και πέταξε στην εστία δύο κουτιά αρχειοθέτησης. Έκανε πίσω για να αποφύγει τις φλόγες από την αναζωπύρωση.

Αδιέξοδο...

Είχε αφιερώσει χιλιάδες ώρες για να ερευνήσει διεξοδικά και την παραμικρή λεπτομέρεια αυτής της υπόθεσης... Και όλες οι ενδείξεις, όλες οι σημειώσεις, οι έρευνες, γίνονταν πια καπνός. Κάθε ίχνος αυτής της έρευνας εξαφανιζόταν μέσα σε λίγες ώρες.

Δεκαοχτώ χρόνια προσπάθειας για το τίποτα.

Τι ειρωνεία...

Ολόκληρη η ζωή του καιγόταν στην πυρά, με τον ίδιο να στέκεται εκεί ως ο μοναδικός μάρτυρας.

Ωρα 23:49'

Σε δεκατέσσερα λεπτά η Λιλί θα γινόταν δεκαοχτώ χρονών, επισήμως τουλάχιστον... Ποια ήταν; Εξακολουθούσε να μην έχει

την παραμικρή βεβαιότητα. Οι πιθανότητες ήταν μισές μισές, όπως την πρώτη μέρα. Κορόνα ή γράμματα.

Η Λιζ-Ροζ ή η Εμιλί;

Είχε αποτύχει. Η Ματίλντ ντε Καρβίλ είχε ξοδέψει μια περιουσία πληρώνοντάς τον επί δεκαοχτώ χρόνια τσάμπα...

Ο Γκραν-Ντικ πλησίασε στο γραφείο του και έβαλε άλλο ένα ποτήρι λευκό κρασί. Από το παλαιωμένο – δεκαπέντε ετών – από το ειδικό απόθεμα της Μονίκ Ζενεβέζ, ίσως τη μοναδική καλή ανάμνηση απ’ όλη αυτή την έρευνα. Χαμογέλασε φέρνοντας το ποτήρι στα χείλη του. Τίποτα πάνω του δεν θύμιζε την καρικατούρα του γερασμένου αλκοολικού ντετέκτιβ· το στίλ του ήταν μάλλον του ανθρώπου που καταφεύγει στην κάβα του με φειδώ, για τις ιδιαίτερες περιστάσεις. Τα γενέθλια της Λιλί αποτελούσαν μια τέτοια περίσταση. Και οι τελευταίες στιγμές της ζωής του, επίσης.

Ο ντετέκτιβ άδειασε μονορούφι το ποτήρι το λευκό κρασί.

Να μια από τις σπάνιες συγκινήσεις που θα του έλειπαν, η ανεπανάληπτη γεύση εκείνου του λευκού κρασιού, που διέτρεχε το σώμα του προκαλώντας του ένα απολαυστικό αίσθημα πόνου, κάνοντάς τον να ξεχάσει για μια μόνο στιγμή την εμμονή, τον ανεπίλυτο γρίφο στον οποίο είχε αφιερώσει τη ζωή του.

Ο Γκραν-Ντικ ακούμπησε πάλι το ποτήρι πάνω στο γραφείο και μετακίνησε το ανοιχτοπράσινο τετράδιο διστάζοντας να το ανοίξει για μια τελευταία φορά. Έμεινε να παρατηρεί το κίτρινο σημείωμα: *για τη Λιλί*.

Θα απέμενε το τετράδιο, οι εκατό σελίδες που είχε γράψει τις τελευταίες μέρες. Για τη Λιλί, για τον Μαρκ, για τη Ματίλντ ντε Καρβίλ, για τη Νικόλ Βιτράλ, για τους αστυνομικούς, για τους δικηγόρους, για όποιον θα ήθελε να βυθιστεί σ’ αυτή την άβυσσο...

Ένα ανάγνωσμα σαγηνευτικό, αναμφίβολα. Ένα πραγματικό αριστούργημα, μια αστυνομική έρευνα που σου έκοβε την ανάσα... Ήταν όλα εκεί...

Εκτός από το τέλος.

Είχε γράψει ένα αστυνομικό μυθιστόρημα από το οποίο κάποιος είχε σκίσει την τελευταία σελίδα, ένα θρίλερ που οι πέντε τελευταίες γραμμές του είχαν σβηστεί.

Μια απάτη...

Πιθανότατα οι μελλοντικοί αναγνώστες του θα θεωρούσαν πως ήταν εξυπνότεροι από εκείνον, θα παθιάζονταν... θα πίστευαν πως αυτοί θα έβρισκαν τη λύση.

Στο κάτω κάτω, κι αυτός το είχε πιστέψει... Είχε πάντα τη βεβαιότητα πως υπήρχε κάποια απόδειξη, πως η εξίσωση μπορούσε να λυθεί, πως είχε παραβλέψει κάποιο στοιχείο. Μια εντύπωση ήταν, απλώς μια εντύπωση, αλλά τόσο επίμονη... Αυτή η βεβαιότητα τον είχε κρατήσει ζωντανό μέχρι τη συγκεκριμένη προθεσμία, τη συγκεκριμένη μέρα, τα δέκατα όγδοα γενέθλια της Λιλί, σε δέκα λεπτά... Ίσως μόνο το υποσυνείδητό του να συντηρούσε αυτή την ψευδαίσθηση, για να τον εμποδίσει να απελπιστεί εντελώς. Θα ήταν τόσο σκληρό να αναζητά τόσα χρόνια τη λύση ενός ανεπιλυτου προβλήματος...

Έκανα ό,τι καλύτερο μπορούσα, διάβασε ξανά ο ντετέκτιβ. Τα υπόλοιπα δεν τον αφορούσαν πια.

Έριξε μια τελευταία ματιά στο δωμάτιο. Συγκρατήθηκε για να μην πάει να τακτοποιήσει το άδειο μπουκάλι και το βρώμικο ποτήρι, και αυτό τον έκανε να χαμογελάσει. Οι αστυνομικοί και οι ιατροδικαστές που θα έσκυβαν πάνω από το σώμα του σε μερικές ώρες δεν θα ασχολούνταν με ένα άπλυτο ποτήρι. Το αίμα και τα μυαλά του θα απλώνονταν σε μια κολλώδη λιμνούλα πάνω στο γραφείο του από ακαζού και στο γυαλισμένο παρκέ. Να τα μαγαρίσει όλα. Έτσι και δεν αντιλαμβάνονταν αμέσως την εξαφάνισή του, και αυτό ήταν το πιθανότερο (σε ποιον θα έλειπε άλλωστε;), τότε η βρώμα του πτώματός του θα τραβούσε τους γείτονες, ένα σώμα σε αποσύνθεση, λουσμένο στα περιπτώματα νεκροφάγων εντόμων που θα είχαν αρχίσει ήδη το τοιμπούσι.

Ένας λόγος παραπάνω, σκέφτηκε ο Γκραν-Ντικ.

Έσκυψε και έριξε στο τζάκι ένα κομματάκι χαρτόνι που είχε γλιτώσει από τις φλόγες.

Η τελευταία του κίνηση μεγαλείου.

Αργά ο Γκραν-Ντικ κατευθύνθηκε προς το σεκρετέρ από ακαζού που καταλάμβανε τη μια γωνία του δωματίου, απέναντι από το τζάκι. Άνοιξε το μεσαίο συρτάρι, έβγαλε από τη δερμάτινη θήκη του ένα ρεβόλβερ, ένα Ματέμπα σαν καινούργιο, που το γκρίζο μέταλλό του έλαμψε στο φως. Το χέρι του ντετέκτιβ έψαξε πιο βαθιά στο συρτάρι και έβγαλε τρεις σφαίρες. Των τριάντα οχτώ χιλιοστών.

Ο Γκραν-Ντικ χαμογέλασε. Με μια έμπειρη κίνηση τράβηξε τον κύλινδρο και έβαλε απαλά τις σφαίρες στη θαλάμη.

Μία θα ήταν αρκετή, κι ας ήταν λίγο μεθυσμένος, κι ας έτρεμε, ας δίσταζε. Σίγουρα όμως θα κατόρθωνε να ακουμπήσει την κάννη στον κρόταφό του, να κρατήσει γερά το όπλο, να τραβήξει τη σκανδάλη.

Δεν γινόταν να αστοχήσει, ακόμη και με εξήντα δύο εκατοστόλιτρα κρασί στο αίμα του.

Ακούμπησε το ρεβόλβερ πάνω στο γραφείο, άνοιξε το αριστερό συρτάρι, έβγαλε μια εφημερίδα, ένα φύλλο της *L'Est républicain* πολύ παλιό, κιτρινισμένο. Σκεφτόταν μήνες αυτή τη μακάβρια σκηνοθεσία, αυτό το συμβολικό τελετουργικό που θα τον βοηθούσε να ξεμπερδέψει, να πετάξει οριστικά πάνω απ' το λαβύρινθο.

Ωρα 23:54'

Κάποια τελευταία φύλλα χαρτί στροβιλίζονταν πάνω από τις φλόγες στο τζάκι. Η ματιά του ντετέκτιβ στράφηκε αργά προς το τεράριουμ και το πένθιμο βουητό από τις λιβελούλες. Το ρεύμα

είχε κοπεί πριν από τριάντα λεπτά. Χωρίς οξυγόνο, χωρίς τροφή, οι λιβελούλες δεν θα επιζούσαν ούτε μια βδομάδα... Κι όμως, είχε ξοδέψει ένα αμύθητο ποσό για να αγοράσει τα πιο σπάνια, τα πιο παλιά είδη. Επί χρόνια είχε αφιερώσει ώρες να συντηρεί το τεράριουμ, είχε φροντίσει να τις τρέφει με κάθε είδους μικροσκοπικά έντομα, να τις κρατάει γερές, να τις ζευγαρώνει, είχε φτάσει μέχρι και να τις αφήνει στη φροντίδα μιας εξειδικευμένης εταιρίας όταν έλειπε σε αποστολή.

Τόσος κόπος, για να τις αφήσει να πεθάνουν. Και αυτές...

Τελικά είναι ευχάριστο, σκέφτηκε ο Γκραν-Ντικ, να αποφασίζεις έτσι για τη ζωή ή το θάνατο του άλλου, να προστατεύεις κάποιον για να τον καταδικάσεις καλύτερα, να του δίνεις ελπίδες για να μπορείς μετά να τον θυσιάσεις. Να παίζεις με τη μοίρα, σαν πονηρός και απρόβλεπτος θεός... Στο κάτω κάτω, θύμα κάποιου τέτοιου σαδιστή θεού είχε πέσει κι εκείνος...

Ο Κρεντίλ Γκραν-Ντικ κάθισε στην καρέκλα πίσω από το γραφείο του και έσπρωξε ξανά το ανοιχτοπράσινο τετράδιο προς την άκρη της επιφάνειας, σαν να φοβόταν μήπως λερωθεί από τις σταγόνες του αίματος.

Ξεδίπλωσε την εφημερίδα πάνω στο γραφείο, ακριβώς μπροστά του. Ήταν το φύλλο της 23ης Δεκεμβρίου 1980. Διάβασε το κύριο άρθρο για μια ακόμη φορά: *Η ως εκ θαύματος διασωθείσα του Μον Τερίμπλ.*

Ο τίτλος έπανε ολόκληρο το πλάτος του πρωτοσέλιδου. Ακριβώς από κάτω, μια αρκετά θολή φωτογραφία, που απεικόνιζε το στραπατσαρισμένο κύτος ενός αεροπλάνου, ξεριζωμένα δέντρα, το χιόνι λερωμένο από τις πατημασιές των σωστικών συνεργείων. Κάτω από τη φωτογραφία μερικές γραμμές περιέγραφαν την τραγωδία:

Δραματική συντριβή Airbus που εκτελούσε την πτήση 5403, Ισταμπούλ-Παρίσι στην πλαγιά του Μον Τερίμπλ, στα γαλλοελβετικά σύ-

νορα, τη νύχτα της 22ας προς 23η Δεκεμβρίου 1980. Εκατόν εξήντα οχτώ από τους εκατόν εξήντα εννέα επιβάτες και πλήρωμα της πτήσης σκοτώθηκαν ακαριαία ή κάθηκαν παγιδευμένοι στις φλόγες. Μοναδική διασωθείσα ως εκ θαύματος, ένα βρέφος τριών μηνών, που εκσφενδονίστηκε μακριά κατά τη συντριβή προτού η άτρακτος τυλιχτεί στις φλόγες.

Ο Γκραν-Ντικ ανασήκωσε το βλέμμα. Θα πέθαινε σκύβοντας λίγο μπροστά, φυτεύοντας μια σφαίρα στο κεφάλι του. Θα έπεφτε πάνω στο πρωτοσέλιδο της εφημερίδας. Το αίμα του θα χρωμάτιζε τη φωτογραφία του δράματος, που είχε συντελεστεί δεκαοχτώ χρόνια νωρίτερα, θα γινόταν ένα με την τραγωδία των εκατόν εξήντα οχτώ θυμάτων. Θα τον έβρισκαν έτσι σε μερικές μέρες, σε μερικές εβδομάδες. Δεν θα έλειπε σε κανέναν... Ιδίως στους Ντε Καρβίλ... Οι Βιτράλ, πάλι, μπορεί να ένιωθαν κάποιο πόνο... Η Εμιλί, ο Μαρκ. Και κυρίως η Νικόλ.

Το αποκορύφωμα, η απόλυτη ειρωνεία.

Θα τον έβρισκαν και θα έδιναν το τετράδιο στη Λιλί, το βιβλίο της σύντομης ζωής της. Τη δική του διαθήκη.

Ο Γκραν-Ντικ κοίταξε για τελευταία φορά την αντανάκλασή του στην μπρούντζινη πλακέτα, σχεδόν περήφανος. Ήταν ωραίο τέλος σε τελική ανάλυση, πολύ καλύτερο απ' όλα τα υπόλοιπα.

Του είχε δοθεί μια ευκαιρία, αυτό ήταν το ελάχιστο που μπορούσε να πει κανείς: δεκαοχτώ χρόνια έρευνας...

Ωρα 23:57'

Είχε φτάσει η ώρα.

Ακούμπησε την εφημερίδα απαλά ακριβώς μπροστά του, έφερε πιο κοντά την καρέκλα του και έπιασε γερά τη λαβή του ρεβόλβερ στην υγρή παλάμη του.

Το χέρι του σηκώθηκε αργά.

Η επαφή της ψυχρής κάννης με τον κρόταφό του τον έκανε να ριγώσει άθελά του. Μα ήταν έτοιμος. Το αλκοόλ θα τον βοηθούσε.

Προσπάθησε να απομακρύνει κάθε σκέψη, να μη σκέφτεται τη σφαίρα, μερικά εκατοστά από τον εγκέφαλό του, που θα διαπερνούσε το κρανίο του...

Να μη σκέφτεται τίποτα, το βλέμμα του να είναι απλανές.

Ο δείκτης του λύγισε πάνω στη σκανδάλη. Δεν είχε παρά να την πιάσει, και θα τελείωναν όλα.

Να κλείσει τα μάτια, ή να τα κρατήσει ανοιχτά;

Μια σταγόνα ιδρώτα κύλησε στο μέτωπό του και έπεσε πάνω στην εφημερίδα.

Να τα ανοίξει και να τελειώνει.

Το σώμα του έσκυψε, τα μάτια του καρφώθηκαν στην εφημερίδα, είκοσι εκατοστά κάτω από το πρόσωπό του. Κοίταξε για τελευταία φορά τη φωτογραφία της αποτεφρωμένης ατράκτου, του πυροσβέστη μπροστά από το νοσοκομείο του Μονμπελιάρ, που κρατούσε τρυφερά εκείνο το μπλαβισμένο κορμάκι. Το βρέφος που είχε διασωθεί ως εκ θαύματος.

Ο δείκτης του πίασε λίγο πιο δυνατά τη σκανδάλη.

Ωρα 23:58'

Το βλέμμα του ντετέκτιβ κατέβηκε πιο χαμηλά, άδειο πλέον, καθώς χανόταν στο μαύρο μελάνι του πρωτοσέλιδου της παλιάς εφημερίδας. Η σφαίρα θα τρυπούσε τον κρόταφό του χωρίς να συναντήσει την παραμικρή αντίσταση. Δεν είχε παρά να πιάσει λίγο πιο δυνατά τη σκανδάλη με το δάχτυλο μερικά χιλιοστά. Το βλέμμα του στάθηκε σε ένα σημείο. Το μαύρο μελάνι της εφημερίδας έγινε πιο ξεκάθαρο, όπως όταν ρυθμίζουμε το φακό της φω-

τογραφικής μηχανής και εστιάζουμε, σαν ένα τελευταίο παράθυρο στον κόσμο προτού βυθιστούν όλα στην ομίχλη.

Δείκτης. Σκανδάλη.

Τα μάτια ορθάνοιχτα.

Το αδιανόητο μαστίγωσε τον Γκραν-Ντικ, σαν να τον είχε διαπεράσει κάτι έντονο και αιφνίδιο, σαν ηλεκτρική εκκένωση.

Αυτό που έβλεπαν τα μάτια του ήταν αδύνατον. Το ήξερε!

Το δάχτυλό του μείωσε την πίεση απαλά.

Αρχικά πίστεψε πως επρόκειτο για ψευδαίσθηση, για μια παραίσθηση που είχε επιφέρει ο επικείμενος θάνατος, για ένα μηχανισμό άμυνας που είχε επιστρατεύσει ο εγκέφαλός του...

Όχι!

Αυτό που έβλεπε, αυτό που διάβαζε στην εφημερίδα ήταν αληθινό. Μπορεί να ήταν κιτρινωμένο από τα χρόνια, λίγο σβησμένο, αλλά δεν άφηνε περιθώριο για την παραμικρή αμφιβολία.

Ήταν όλα εκεί.

Το μυαλό του ντετέκτιβ πήρε μπρος. Τόσα χρόνια είχε διερευνήσει πάμπολλα σενάρια, εκατοντάδες, αλλά αυτή τη φορά διέθετε ένα σημείο εκκίνησης, δεν είχε παρά να ακολουθήσει το νήμα και όλα θα λύνονταν με αδιανόητα απλό τρόπο.

Ήταν όλα ξεκάθαρα, προφανή...

Κατέβασε το όπλο και, παρά τη θέλησή του, άφησε να πηγάζει από μέσα του ένα γέλιο, γέλιο παράφρονα.

Κοίταξε το ρολόι.

Ωρα 23:59'

Δεν μπορούσε ακόμα να πιστέψει αυτό που έβλεπε. Τα χέρια του έτρεμαν. Είχε ανατριχιάσει από την κορφή ως τα νύχια.

Τα είχε καταφέρει!